

Fenaliğın dörtte biri

Bayan okuyucumuz: “Mü’minlerin hata ve kusurları, hatta kötülükleri karşısında uhuvvetimizi bozmadan nasıl bir davranış sergilemeliyiz?”

Nefsimizin, başkası yerine sırf kendini kınaması ve bu hâlin bir aydınlık gibi bütün davranışlarımızı kapsaması, sürekli bir mânevî yükselişin de adıdır. Bunu unutmamalıyız. Kendimizi her kınamayı bir merdiven, her hata itirafını bir yükseliş, her kusurdan dönüşü bir tevbe bilmeliyiz. Fakat aynı silâhı başkası için, özellikle mü’minlere karşı, hassaten kardeşlere karşı asla kullanmamalıyız. Kardeşler arasında kurmakla, korumakla ve yaşatmakla yükümlü olduğumuz uhuvvet, “eleştiri silâhının” o mahrem alana girmesini engeller.

Şüphesiz nefsin kendisini itham edip, başkasını serbest bırakması kolay bir reçete değildir. Nefsimize bunu kabul ettirmek her zaman pek kolay olmaz. Çünkü onun tabiatında hatasız bilinmek, övülmek, üste çıkmak... vb. gibi zayıf noktalar vardır. Şeytanın sevdiği noktalardır bunlar. Zayıf noktalarımızın birinden veya bir kaçından her gün giriyor ve bizi her zaman yenik düşürmeye çalışıyor.

Bir mü’minde bir eksiklik görmeyelim; hemen--kendi içimizde de olsa—, onu nakıs ve kusurlu ilân ederiz. Ama nefsin bu duygusu karşısında kalbimizde azıcık duyarlılık varsa, kalbimiz nefsimizi dinlemez, bu halden Allah’a sığınır, tövbe eder. Esas olan da bunu sağlamak ve kalbe bu sâlih ameli işlettirmektir. Çünkü kalbin her Allah’a ilticâsı, Allah katında yükseklere doğru bir basamaktır, her istiğfârı bir yükseliştir. Neticede aslında kalp duyarlı bulunduğu, nefsin her hâli Allah’ın izniyle kendi lehine dönebilmektedir. Ama kalbin bir zayıf ânında, şeytanın fırsat bulup nefis menfezinden girerek adavet tohumu ekebileceğini de hiçbir zaman akıldan uzak tutmamalıyız.

İçimizdeki--şeytanın durmadan ektiği—adâvet tohumlarını daha çimlenmeden kurutmalıyız. Ölünceye kadar savaşımız budur bizim. Çünkü adâvet en başta kendimize cinayettir.

“Mü’minler ancak kardeşirler; kardeşlerinizin arasını ıslâh ediniz.”¹, “Kötülüğe iyiliğin en güzeliyle karşılık ver. Bir de bakarsın ki, aranızda düşmanlık bulunan kimse candan bir dost oluvermiştir.”² ve “Onlar bollukta ve darlıkta bağışta bulunurlar, öfkelerini yutarlar ve insanların kusurlarını affederler. Allah iyilik yapanları sever.”³ âyetlerini uhuvvet ana başlığı altında tefsîr eden Üstad Saîd Nursî

Hazretleri, mü'minin mü'mine üç günden fazla küsmesini haram kılan hadîs-i şerife de atıfta bulunarak, mü'mine hatâlarından, kusurlarından ve zaaflarından dolayı kesinlikle adâvet duyulmaması gerektiğini, bilakis acınması ve affedilmesi gerektiğini kaydeder.

Üstad Bedüzzaman hazretlerine göre, fenâlığı karşısında hemen mü'mine küsmek ve yüklenmek için acele etmemeliyiz. Zîrâ, başka pay sahipleri de vardır.

Meselâ, fenâlığın dörtte biri kadere aittir. Bu hisseyi bir ayırmalıyız. Kaderin hissesinden dolayı mü'mine adâvet etmemeliyiz; en azından kaderin hissesini çıkarıp kader ve kazâ hissesine karşı rızâ ile mukâbele etmeliyiz.

Sonra bu fenâlıkta nefis ve şeytanın da bir payı vardır. Fenâlık sahibi mü'min, nihâyet nefis ve şeytanına yenik düşmüştür. Bu durumda ise, mü'mine adâvet değil, bilakis acınmalı ve nedâmet edeceğini beklemelidir. Çünkü o mü'min nefis ve şeytanına mağlubiyet gibi zâten acınacak bir hâlin içindedir. Bu pay da çıkarılırsa, mü'mine duyacağımız adâvet yarıya inmiş olur.

Sonra kendi nefsimizde görmediğimiz ve görmek istemediğimiz kusurumuzu da görmeliyiz. O fenâlıkta bir pay da kendi nefsimize vermeliyiz. Bu payı da çıkardığımızda, mü'mine duyacağımız adâvetin dörtte üçünü havaya savurmuş oluruz. Geriye dörtte bir kalmıştır.

Fenâlığın sadece son dörtte birlik payının yanlış davranış sahibi mü'mine verilmesi gerektiğini beyan eden Üstad Bedüzzaman Hazretleri, böyle dörtte birlik bir pay için de mü'mine adâvet duyulmasını haksız ve yersiz bulur. Muhakkak afv ve safh ile ve uluvvücenaplıkla mukabele edilmesini tavsiye eder. Çünkü afvı, safhı, bağışlamayı ve öfkeleri yutmayı emreden nihayet Cenâb-ı Hak'tır. Nitekim Allah buyurur ki: "Eğer onları affeder, kusurlarına bakmaz ve bağışlarsanız, muhakkak ki, Allah da çok bağışlayıcı ve çok merhamet edicidir."4

Demek kendisinden fenâlık gördüğümüz mü'mine karşı en selâmetli yol; kin, nefret ve adâvet yerine affetmek, bağışlamak ve âlicenaplıkla mukabele etmektir.5

DUÂ

Ey Rahim-i Halim! Bize hilmi sevdin. Bize rıfkı sevdin. Bize refeti sevdin! Bize uhuvveti sevdin! Bizi muhabbet fedaisi kıl! Bizi, adavete adâvet, muhabbete muhabbet verdiğin kullarından eyle! Âmin!

Dipnotlar:

1- Hucûrât Sûresi, 49/10

2- Fussilet Sûresi, 41/34

3- Âl-i İmrân Sûresi, 3/134

4- Tegâbün Sûresi: 14

5- Mektûbât, S. 253-256